

УДК 347.724:347.9(477)

Володимир Цікало,*канд. юрид. наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу
Львівського національного університету імені Івана Франка*

ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВ УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА

Стаття присвячена аналізу предмета, мети та правової природи договору про здійснення прав учасників господарського товариства. Предметом договору учасників (акціонерів) господарського товариства є способи здійснення належних їм прав, обумовлені договором. Однією з особливостей здійснення прав учасників (акціонерів) за цим договором є не лише можливість реалізації тих правових можливостей, які входять до змісту їхніх прав, але й виконання обов'язків, узятих на себе учасниками товариства добровільно. Особливості предмета договору про здійснення прав учасників господарського товариства визначають мету його укладення, правову природу і назву.

Ключові слова: договір про здійснення прав учасників господарського товариства, акціонерна угода, корпоративний договір, корпоративний правочин, предмет.

Постановка проблеми. Згідно з ч. 1 ст. 29 Закону України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 статут товариства може бути передбачена можливість укладення договору між акціонерами, за яким на акціонерів покладаються додаткові обов'язки, у тому числі обов'язок участі у загальних зборах, і передбачається відповідальність за його недотримання. Такий договір у фаховій науковій літературі отримав назву «акціонерна угода» або «акціонерний договір» [2, с. 20; 5, с. 83; 6, с. 13; 7, с. 73; 10, с. 81; 11, с. 182; 13, с. 146].

Законопроектами № 4666 від 13.05.2016 «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» (Постанова Верховної Ради України № 1788-VIII від 20.12.2016) та № 4470 від 19.04.2016 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів» (Постанова Верховної Ради України № 1820-VIII від 17.01.2017), прийнятими за основу, передбачено право учасників товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю укласти корпоративний договір для реалізації своїх прав. Інститут корпоративного договору до моменту його впровадження в вітчизняне законодавство вже був предметом наукових досліджень українських учених [1, с. 37; 4, 176; 14, с. 287].

Для узагальнення понять «акціонерна угода», «акціонерний договір», «корпоративний договір» у національну наукову термінологію введено ще один термін – «корпоративний правочин», який охоплює договори не лише між акціонерами, але й між учас-

никами інших господарських товариств [3, с. 20; 9, с. 41; 12, с. 15].

Незважаючи на значну кількість правових досліджень, присвячених договору між учасниками господарських товариств, наукове обговорення особливостей функціонування цього інституту у правовій системі України не припинилося.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із даної теми. Питанням правової природи, сторін, змісту, а також припинення договору, укладеного між учасниками господарського товариства з метою реалізації їхніх прав, приділили увагу ряд українських учених, таких, наприклад, як: В. А. Васильєва, В. В. Васильєва, О. М. Вінник, М. К. Галлянич, Г. Г. Гнідченко, Ю. М. Жорнокуй, В. В. Луць, А. В. Луць, Л. С. Нецька, Н. С. Сліпченко, С. О. Сліпченко, А. В. Сороченко, І. В. Спасибо-Фатєєва, Р. Б. Шишка, Т. Б. Штим, О. С. Яворська та інші. Разом із тим недостатньо дослідженими залишаються особливості здійснення прав учасників (акціонерів) господарського товариства за договором між ними, предмет цього договору, мета його укладення і права природа.

Мета статті. Для вирішення частини окресленої проблеми необхідно встановити: особливості здійснення прав учасників (акціонерів) господарського товариства; предмет договору про здійснення прав учасників господарського товариства; мету укладення та правову природу договору між учасниками (акціонерами) господарського товариства.

Виклад основного матеріалу. Із прийняттям у першому читанні законопроектів № 4666 «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та № 4470 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів» утратила актуальність теоретична дискусія щодо доцільності впровадження у законодавство України інституту договору про здійснення прав учасників господарського товариства. Цей інститут став частиною національного законодавства України. Встановлення на законодавчому рівні можливості укладання договорів про здійснення прав учасників господарського товариства у пояснювальних записках до відповідних законопроектів обґрунтовується необхідністю вдосконалення механізму управління та прийняття внутрішніх рішень в акціонерних товариствах та товариствах з обмеженою відповідальністю.

В українській правотворчості, як і в науковій літературі, немає єдиного підходу до формулювання предмета договору про здійснення прав учасників господарського товариства.

Відповідно до ч. 1 ст. 29 Закону України «Про акціонерні товариства» за договором між акціонерами на них покладаються додаткові обов'язки, у тому числі обов'язок участі в загальних зборах.

Стаття 7 законопроекту № 4666 від 13.05.2016 «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» встановлює, що корпоративний договір може передбачати: обов'язок його сторін голосувати у певний спосіб на загальних зборах учасників; узгоджено вчиняти інші дії, пов'язані з управлінням товариством; особливості реалізації учасником товариства переважного права на придбання частки або частини частки іншого учасника товариства; обов'язок утримуватись від реалізації переважного права; погоджувати відчуження часток; утримуватись від відчуження часток до настання певних обставин; здійснювати інші дії, пов'язані з управлінням товариством, з його діяльністю, припиненням та ліквідацією.

Законопроектом № 4470 від 19.04.2016 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів», серед іншого, пропонується доповнити Закон України «Про господарські товариства» статтею 51-1 «Договір про реалізацію прав учасників (засновників) товариства з обмеженою відповідальністю», а Закон України «Про акціонерні товариства» – статтею 26-1 «Договір між акціонерами». У цих доповненнях міститься певна деталізація предмета договору про здійснення прав учас-

ників (акціонерів). Так, у ч. 1 ст. 51-1 Закону України «Про господарські товариства» та ч. 1 ст. 26-1 Закону України «Про акціонерні товариства» встановлено можливість погодження між сторонами не лише відчуження, але й придбання частки (акції) за заздалегідь визначеною ціною, а також передбачено досягнення домовленості щодо вчинення дій, пов'язаних із виділом із товариства нової юридичної особи.

Аналіз положень зазначених законопроектів дає підстави виділити **чотири групи прав, які можуть бути здійснені за договором між учасниками господарського товариства** і віднесені законодавцем до предмета цього договору:

1) здійснення права на участь в управлінні господарським товариством (у тому числі обов'язок сторін голосувати у певний спосіб на загальних зборах учасників, узгоджено вчиняти інші дії, пов'язані з управлінням товариством);

2) здійснення переважного права на придбання частки (акції) у статутному капіталі господарського товариства (у тому числі обов'язок утриматися від здійснення переважного права);

3) здійснення права на відчуження частки (акції) у статутному капіталі господарського товариства (у тому числі обов'язок відчужити частку (акцію) за заздалегідь визначеною ціною);

4) здійснення прав, пов'язаних із припиненням господарського товариства або виділом із нього нової юридичної особи (у тому числі право на участь у розподілі активів товариства у разі його ліквідації).

Відповідно до ч. 3 ст. 51-1 Закону України «Про господарські товариства» та ч. 2 ст. 26-1 Закону України «Про акціонерні товариства» в редакції законопроекту № 4470 від 19.04.2016 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів» предметом договору про здійснення прав учасників господарського товариства не можуть бути зобов'язання сторони договору голосувати згідно з вказівками органів управління товариства. Із цього положення слід зробити висновок про те, що законодавець вважає предметом договору про здійснення прав учасників господарського товариства інші зобов'язання сторін, які не обумовлені вказівками органів управління.

Неоднозначно трактується предмет договору про здійснення прав учасників господарського товариства представниками правової науки. Так, С. О. Сліпченко вважає, що предметом корпоративного правочину є корпоративні правовідносини, зміст яких становлять корпоративні права та обов'язки

[9, с. 44]. На думку Г. Г. Гнідченко, предметом корпоративного договору, акціонерної угоди зокрема, виступає об'єкт цивільного обороту, з приводу якого учасники можуть здійснювати дії (бездіяльність), які спрямовані на здійснення визначеним способом в угоді прав, посвідчених акціями, і (або) прав на акції і (або) утримання від здійснення вказаних прав [4, с. 179].

Разом із тим зобов'язання сторін не можна вважати предметом договору про здійснення прав учасників господарського товариства. Вони не мають самостійного характеру, оскільки приймаються сторонами з метою здійснення у певний особливий спосіб належних їм прав учасників товариства.

Під **способом здійснення прав учасників господарського товариства** треба розуміти вид поведінки учасника (акціонера), за допомогою якої він реалізує свої правові можливості або виконує взяті на себе обов'язки активними діями або утриманням від них. Способи здійснення прав учасників господарського товариства можна поділити на види за різними критеріями. Так, **за правовими наслідками поведінки** учасника товариства способи здійснення його прав поділяються на: **фактичні** (коли дії учасника товариства не спрямовані на виникнення, зміну або припинення у нього прав та обов'язків, наприклад, присутність учасника на засіданні загальних зборів без участі у голосуванні) та **юридичні** (коли внаслідок дій учасника товариства у нього виникають, змінюються або припиняються права та обов'язки, наприклад, участь у прийнятті рішень загальними зборами). **Залежно від особи, яка здійснює права учасника господарського товариства**, способи їх здійснення бувають: **особистими** (коли права учасника здійснює він безпосередньо) і **за посередництвом інших осіб** (коли учасник здійснює свої права через представника). **Враховуючи характер поведінки учасника господарського товариства**, способи здійснення його прав можна поділити на: **здійснення прав учасника шляхом вчинення активних дій**, а також **здійснення прав учасника шляхом утримання від вчинення дій** (наприклад, неявка учасника на загальні збори товариства). **Залежно від волі учасника господарського товариства** способи здійснення прав за договором є: **добровільними** (учасник здійснює належні йому права за власним бажанням (на свій розсуд)) і **примусовими** (учасник здійснює свої права незалежно від свого бажання). Ці способи здійснення прав учасника господарського товариства не повинні бути забороненими

законом або внутрішніми правовими актами товариства. **У договорі між учасниками господарського товариства визначаються способи здійснення прав учасників, які не заборонені законом або правовими актами товариства.**

Усі перелічені способи здійснення прав учасників господарського товариства можуть бути використані ними під час здійснення будь-якого з належних їм прав, у тому числі права на участь в управлінні товариством, переважного права на придбання, а також права на відчуження частки (акції) у статутному капіталі, права на участь у розподілі активів товариства у разі його ліквідації тощо. **Способи здійснення вказаних прав становлять предмет договору між учасниками господарського товариства.**

Метою укладення договору про здійснення прав учасників господарського товариства є здійснення у майбутньому прав, які належать учасникам (акціонерам) на момент досягнення згоди між ними, певними (особливими) визначеними договором способами. Це означає, що вони досягають згоди щодо здійснення своїх прав учасників господарського товариства не будь-якими способами, що не заборонені законом або внутрішніми правовими актами товариства, а лише тими особливими способами, які обумовлені договором між ними.

Права учасників не встановлюються, не змінюються і не припиняються укладенням договору про здійснення прав учасників (акціонерів) господарського товариства. Договір учасників (акціонерів) лише закріплює певні встановлені договором способи здійснення прав учасників господарського товариства на рівні домовленості між ними. Отже, способи здійснення прав учасників господарського товариства, які не заборонені законом та правовими актами товариства, стають предметом договору між ними. Якщо до моменту укладення договору про здійснення прав учасників господарського товариства кожен учасник здійснював свої права на свій розсуд, у межах, встановлених правовими актами (використовуючи всі незаборонені способи), то після укладення цього договору учасники товариства починають здійснювати свої права також у межах, визначених договором між ними. У цій схемі маємо вже не дволанкову структуру регулювання, як це відбувається в договірних відносинах ("закон – договір"), а триланкову ("закон – статут та/або внутрішньокорпоративні акти – договір") [11, с. 183].

Таким чином, договір про здійснення прав учасників господарського товариства не спрямований на встановлення,

зміну або припинення нових прав учасника, а визначає не заборонені законом та внутрішніми правовими актами товариства способи здійснення уже наявних прав.

За загальним правилом, здійснення прав учасників господарського товариства полягає в реалізації ними тих правових можливостей, які входять до змісту їхніх прав. Проте, оскільки здійснення прав учасників (акціонерів) може відбуватися не лише добровільно, але й примусово, окремі способи здійснення прав учасника набувають ознак обов'язків (зобов'язань за договором). До таких обов'язків, наприклад, належать: обов'язок сторін договору голосувати у спосіб, передбачений договором, обов'язок погоджувати придбання або відчуження часток (акцій) за заздалегідь визначеною ціною, обов'язок у разі настання визначених у договорі обставин утримуватися від відчуження часток (акцій) та інші. **Вказані обов'язки не є новими (додатковими) для учасника господарського товариства, а виконуються ним як передбачені договором способи примусового здійснення прав учасників (акціонерів).** Встановлення у договорі про здійснення прав учасників (акціонерів) господарського товариства певних зобов'язань для учасників товариства є формою здійснення ними своїх прав.

Однією з особливостей здійснення прав учасників (акціонерів) господарського товариства за договором між ними є те, що воно (здійснення) може полягати не лише у реалізації сторонами договору можливостей, що становлять зміст цих прав, але й у виконанні обов'язків, які взяли на себе сторони договору добровільно. На цю особливість необхідно зважати, встановлюючи правові наслідки недотримання умов договору про здійснення прав учасників господарського товариства.

На підставі наведеного вище треба зробити висновок про те, що предметом договору між учасниками (акціонерами) господарського товариства є не зобов'язання сторін, і навіть не права, що їм належать, а способи здійснення прав учасників господарського товариства. Предмет договору про здійснення прав учасників господарського товариства, зокрема, становлять: способи здійснення права на участь в управлінні товариством, способи здійснення переважного права придбання частки (акцій) та права на відчуження частки (акцій), а також способи здійснення прав, пов'язаних із припиненням господарського товариства та виділенням із його складу нової юридичної особи.

Укладаючи договір про здійснення прав учасників господарського товари-

ства, його сторони встановлюють певні (особливі) передбачені договором способи здійснення належних їм прав. Ці способи здійснення прав не заборонені законом або внутрішніми правовими актами товариства і проявляються у:

– реалізації правових можливостей, що входять до змісту прав учасників товариства (як у формі вчинення певних дій, так і у формі утримання від їх вчинення);

– виконанні обов'язків, покладених на себе за договором учасниками товариства (як у формі вчинення певних дій, так і у формі утримання від їх вчинення).

Особливість договірної здійснення прав учасників (акціонерів) господарського товариства, яка може проявлятися у виконанні взятих на себе обов'язків, визнається у науковій літературі. Як зазначає Ю. М. Жорнокуй, укладаючи акціонерний договір, акціонер може взяти на себе зобов'язання утримання від вчинення якого-небудь роду дій, що належать до змісту його права, при цьому він отримує ту чи іншу перевагу відповідно до умов акціонерного договору [5, с. 84].

Предмет договору, укладеного між учасниками (акціонерами) господарського товариства, зумовлює його правову природу.

Правова природа договору про здійснення прав учасників господарського товариства визначається його співвідношенням з іншими цивільно-правовими договорами. Із цього приводу в науці цивільного права склалося два основних підходи (концепції). Перша концепція – концепція **«договору про спільну діяльність»**. Згідно із цією концепцією договір між учасниками (акціонерами) господарського товариства розглядається як різновид договору про спільну діяльність, зокрема договору простого товариства [7, с. 80]. Друга концепція – концепція **«самостійного договору»**. За цією концепцією договір про здійснення прав учасників господарського товариства становить окрему нову групу цивільно-правових договорів [6, с. 14; 10, с. 82].

Виходячи з предмету договору про здійснення прав учасників господарського товариства, треба погодитися з позицією тих авторів, які вважають цей договір самостійним інститутом. Згідно із ст. 1130 та 1131 Цивільного кодексу України предметом договору про спільну діяльність є спільні дії сторін (учасників), які спрямовані на досягнення певної мети, що не суперечить закону. Предмет договору про спільну діяльність може включати у тому числі координацію спільних дій учасників або ведення їхніх спільних справ. Договір про здійснення прав учасників господарського товариства має сво-

їм предметом не спільні дії для досягнення певної мети, а способи здійснення належних кожному учаснику прав, встановлені договором. На підставі договору про спільну діяльність у його сторін виникають нові права та обов'язки, яких у них не було до моменту укладення договору. За договором про здійснення прав учасників господарського товариства нові права не встановлюються, а визначаються способи здійснення уже наявних прав учасників (акціонерів).

Договір між учасниками (акціонерами) господарського товариства має самостійний характер і належить до окремої групи цивільно-правових договорів – договорів про здійснення прав.

Саме на здійсненні прав учасників господарського товариства при укладенні договору між ними наголошують у науковій літературі. Так, О. М. Вінник пропонує визначати поняття акціонерної угоди як договору між акціонерами, спрямованого на визначення особливостей реалізації сторонами договору корпоративних прав [2, с. 25]. На переконання Т. М. Штим, акціонерна угода є угодою про здійснення вже наявних прав акціонерів, проте такою, що визначає порядок і межі їх реалізації [13, с. 149]. Ідею про здійснення вже наявних (належних учасникові) прав підтримує Н. С. Сліпенчук. Принцип свободи договору, на якому ґрунтується норма ст. 6 ЦК України, дозволяє передбачити в акціонерних угодах порядок реалізації акціонерами своїх прав. Водночас неможливо в договорі між акціонерами передбачити інші права, які мали б акціонери – сторони цього договору на відміну від інших акціонерів цього акціонерного товариства, оскільки цим порушувався би основний принцип корпоративного права про рівність акціонерів, тобто рівність прав, які надаються їм акціями (ч. 1 ст. 25 Закону про АТ) [8, с. 171-172].

Предмет договору про здійснення прав учасників господарського товариства безпосередньо впливає і на його назву. Терміни «акціонерна угода» або «акціонерний договір» не відображають предмет цього договору і мають обмежене значення, оскільки не охоплюють договорів, укладених між учасниками товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю. Поняття «корпоративний договір» не враховує весь обсяг прав учасників господарського товариства, які можуть бути здійснені відповідно до умов зазначеного договору. Так, за договором між учасниками (акціонерами) господарського товариства може бути здійснено право на відчуження частки (акцій) у статутному капіталі товариства. Право учасника (акціонера) на відчуження частки (акцій) у статут-

ному капіталі товариства не є за своєю правовою природою корпоративним, тому що його здійснення не залежить від розміру частки (кількості акцій) належних учасникові (акціонерові). Вислів «корпоративний правочин», навпаки, надто широкий за змістом, оскільки може включати у себе не лише договори між учасниками господарського товариства, але й інші договори, де однією зі сторін є учасник (наприклад, договори з третіми особами про відчуження їм частки), а також односторонні правочини, які не є договорами.

Найбільш вдалим є термін, який вжито у законопроекті № 4470 від 19.04.2016 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів», а саме: **«договір про реалізацію прав учасників товариства»**. Він відображає вид правочину (договір), склад його сторін (учасники господарського товариства) і предмет договору (способи здійснення прав учасників).

Висновки

1. Зобов'язання сторін не можна вважати предметом договору про здійснення прав учасників господарського товариства. Вони не мають самостійного характеру, оскільки приймаються сторонами з метою здійснення у певний особливий спосіб належних їм прав учасників товариства.

2. Метою укладення договору між учасниками господарського товариства є здійснення у майбутньому прав, які їм належать (існують на момент досягнення згоди), певними (особливими) визначеними договором способами.

3. Предметом договору між учасниками (акціонерами) господарського товариства є не зобов'язання сторін, і навіть не права, що їм належать, а способи здійснення прав учасників господарського товариства. Предмет договору про здійснення прав учасників господарського товариства, зокрема, становлять: способи здійснення права на участь в управлінні товариством, способи здійснення переважного права придбання частки (акцій) та права на відчуження частки (акцій), а також способи здійснення прав, пов'язаних із припиненням господарського товариства і виділенням із його складу нової юридичної особи.

4. Договір між учасниками (акціонерами) господарського товариства має самостійний характер і належить до окремої групи цивільно-правових договорів – договорів про здійснення прав.

5. Для означення назви договору, укладеного між учасниками (акціонерами), найбільш вдалим є термін «договір про здійснення прав учасників господарського товариства».

Список використаних джерел:

1. Васильєва В. В. Правова природа корпоративного договору: порівняльна характеристика // Корпоративне право України та інших європейських країн: шляхи гармонізації: збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (2-3 жовтня 2015 р., м. Івано-Франківськ) / за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця; НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. – Івано-Франківськ, 2015. – С. 37–41.
2. Вінник О. Акціонерні угоди / Оксана Вінник // Юридична Україна. – 2010. – № 5. – С. 20–27.
3. Галаянч М. К. Визначення поняття та встановлення ознак корпоративних правочинів // Корпоративні правочини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2013 року. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. – С. 20–28.
4. Гнідченко Г. Г. Поняття та ознаки корпоративного договору // Корпоративні правочини: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2013 року. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. – С. 175–180.
5. Жорнокуй Ю. М. Окремі питання застосування категорії «акціонерний договір» // Корпоративні правочини: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2013 року. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. – С. 82–87.
6. Луць В. В. Договори в регулюванні корпоративних відносин / В. В. Луць, А. В. Луць // Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (проведеного Лабораторією з вивчення проблем корпоративного права НДІ приватного права і підприємництва АПрН України спільно з Юридичним інститутом Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника 25-26 вересня 2009 року). – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – С. 8–16.
7. Нецька Л. С. Про акціонерні угоди / Л. С. Нецька // Корпоративні правочини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2013 року. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. – С. 73–82.
8. Сліпенчук Н. С. Правові підстави визнання недійсними угод між акціонерами товариства / Н. С. Сліпенчук // Корпоративні правочини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2013 року. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. – С. 169–175.
9. Сліпенченко С. О. Деякі питання визначення предмета корпоративних правочинів / С. О. Сліпенченко // Корпоративні правочини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2013 року. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. – С. 41–45.
10. Сороченко А. Акціонерные соглашения в корпоративном праве Украины / А. Сороченко // Закон и жизнь. – 2013. – № 8. – С. 81–84.
11. Спасибо-Фатєєва І. Акціонерні угоди / І. Спасибо-Фатєєва // Право України. – 2009. – № 12. – С. 182–190.
12. Шишка Р. Б. Корпоративні правочини / Р. Б. Шишка // Корпоративні правочини: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27-28 вересня 2013 року. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2013. – С. 15–19.
13. Штим Т. Б. Правова природа акціонерної угоди / Т. Б. Штим // Європейські перспективи. – 2013. – № 1. – С. 146–150.
14. Яворська О. С. Корпоративний договір у механізмі корпоративного управління / О. С. Яворська // Адаптація корпоративного законодавства України до права Європейського Союзу: збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (30 вересня – 1 жовтня 2016 р., м. Івано-Франківськ) / за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця; НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. – Івано-Франківськ, 2016. – С. 286–289.

Стаття посвячена аналізу предмета, цели и правової природи договору об осуществленні прав учасників господарського товариства. Предметом договору учасників (акціонерів) господарського товариства являються способи здійснення належачих їм прав, котрі обумовлені договором. Одной из особенностей осуществления прав учасників (акціонерів) господарського товариства на основанні цього договору являється не тільки можливість реалізації тих правових можливостей, що складають содержание цих прав, но и исполнение обязанностей, принятых на себя учасниками товариства добровольно. Особенности предмета договора об осуществленні прав учасників господарського товариства определяют цель его заключения, правовую природу и название.

Ключевые слова: договір об осуществленні прав учасників господарського товариства, акціонерне угода, корпоративний договір, корпоративна угода, предмет.

This article is devoted to the subject, purpose and legal nature of the contract on implementation of the rights of business partnership participants. The subject of the contract of participants (shareholders) of business partnership is a ways of exercising their rights due to the agreement. One of the peculiarities of exercising participants (shareholders) rights under this contract is not only the capability of implementation of the legal possibilities that are the content of their rights, but also is fulfillment of obligations voluntarily taken by the participants of the partnership. Characteristic features of the subject of the contract on implementation of the rights of business partnership participants define the purpose of its conclusion, the legal nature and its name.

Key words: contract on implementation of the rights of business partnership participants, corporate contract, corporate transaction, subject.